

آسیب های اجتماعی

ورودوزارت کشور به پدیده «اجاره کودکان»

رئیس سازمان امور اجتماعی کشور با بیان اینکه در حوزه اجتماعی از سرمایه‌گذاری مردم کمتر برخوردار بودیم، گفت: برای یافتن نوآوری‌های اجتماعی و خلاقیت‌ها باید تلاش بیشتری کرد و در این راستا در سال ۱۴۰۴ شبکه نوآوری‌های اجتماعی راه اندازی خواهد شد.

سیدمحمد بطحایی رییس سازمان امور اجتماعی در نشست خبری برگزاری رویداد ملی تقویت مشارکت سرمایه‌گذاری و انسجام اجتماعی اظهار کرد: رویدادی هفته آینده اول اردیبهشت ماه برگزار می‌شودواین رویداد برگرفته از شعار سال در حوزه سرمایه‌گذاری برپا خواهد شد که با حضور ۶۰۰ نفر از فعالان اجتماعی و سازمان‌های مردم نهاد و خیرین حوزه‌های مختلف خیریه برگزار می‌شود. در این رویداد آقای رییس جمهور حضور پیدا خواهد کرد و سیاست دولت چهاردهم مورد تبیین قرار می‌گیرد و به دنبال این هستیم که تجارب مختلف سمن‌ها به اشتراک گذاشته شود و سمن‌ها با قابلیت‌های یکدیگر آشنا شود.

وی ادامه داد: سرمایه‌گذاری اجتماعی به‌گفت‌وگوگذاشته می‌شودواهمیت‌وضروزش مشخص خواهد شد. ما متاسفانه در حوزه اجتماعی از سرمایه‌گذاری مردم کمتر برخوردار بودیم. حدود ۱۱ هزار سمن در وزارت کشور ثبت شده که البته همه فعال نیستند. باتوجه به ظرفیت بسیار گسترده کشور این عدد بسیار کم است. در رویداد اول اردیبهشت بحث نوآوری‌های اجتماعی را خواهیم‌اشت. برنامه‌ای را در سال ۱۴۰۴ به‌اجرا در می‌آوریم ودر آن مراکزی که‌نوآوری اجتماعی دارنددور هم جمع می‌شوند.

بانوان نسبت به آقایان آسیب‌های بیشتری دارند

وی درباره مسئله طلاق، زنان سرپرست خانوار و اعتیاد دانش آموزان دختر و برنامه سازمان امور اجتماعی در این حوزه نیز گفت: به دلیل اینکه بانوان نسبت به آقایان آسیب‌های بیشتری را دارند، نرخ آسیب‌ها بیش از آقایان است. خودکشی در بانوان بیش از آقایان است؛ هر چند این شیب رو به افول است و تفاوت بین آقایان و خانم‌ها در حال کاهش است؛ اما باز هم آسیب‌های بانوان بیشتر است و این در سطح دنیا وجود دارد و فقط در کشور ما نیست. خوشبختانه در یکی دو شاخص مثل خشونت و فرار از خانه به دلایل مختلف با کاهش آمارها در بانوان مواجه هستیم.

رئیس سازمان امور اجتماعی ادامه داد: این نباید ما را غافل کند تا برنامه‌هایمان را اجرا نکنیم. در اواخر سال ۱۴۰۳ برنامه ویژه‌ای را برای بانوان پیش‌بینی کردیم. این برنامه فرابخشی نیست و فقط از طریق اجرای دولت و وزارت کشور به نتیجه نمی‌رسد و همه دستگاه‌ها باید با هم کار کنند. خوشبختانه از جمله مواردی است که اختلاف در آن کمتر وجود دارد. قوه قضاییه، نیروی انتظامی، سازمان بهزیستی و شهرداری‌ها باید پای کار بیایند. از اواخر سال ۱۴۰۳ به‌صورت آزمایشی کاری را شروع کردیم و این ادامه خواهد داشت تا بتوانیم به‌صورت اصولی با پدیده‌های اجتماعی روبرو شویم. در بعضی از آسیب‌ها مثل خودکشی در بعضی از استان‌ها سیر صعودی دارد؛ اعتیاد و آسیب‌های دیگر مثل الکل، سیگار و گل نیز وجود دارد.

وی درباره احتمال تصویب لایحه ارتقای امنیت زنان در مجلس گفت: وقتی طرحی به جریان می‌وفتد باید اجزایش در کنار هم دیده شود؛ اما در مسیر تصویب آنقدر جا به جا می‌شود که در نسخه آخر یکپارچگی آن از دست می‌رود. در لایحه ارتقای امنیت زنان این مساله وجود دارد و آنقدر کم و زیاد شده که احتمالاً انسجام و یکپارچگی‌اش را از دست خواهد داد. البته نمی‌گویم مشکلی را حل نمی‌کند؛ حتماً مسائلی با این لایحه حل خواهد شد.

بطحایی درباره تأثیرات کارگروه‌های آسیب‌های اجتماعی این سازمان گفت: این کارگروه‌ها در دولت قبل تشکیل شدند و مسیر خوبی داشتند اما نیاز به اصلاحات بیشتری در این مسیر وجود دارند. ما ستاد مبارزه با مواد مخدر داریم اما نمی‌دیم کارگروه‌هایی به‌موازات آن ایجاد کردیم که نا هماهنگی ایجاد شد و بنیاداریم این اخلا را برطرف کنیم. اگر این اخلا ها برطرف شود کارگروه‌ها با اثر بخشی بیشتری فعالیت کنند.

وی ادامه داد: مقام معظم رهبری از سال ۹۴ در بازه زمانی چند ساله شخصاً هفت جلسه را برای مقابله با آسیب‌های اجتماعی برگزار کردند و وارد آسیب‌های اجتماعی شدند. متاسفانه بخشی از آن جمع‌بندی‌ها عملیاتی نشد؛ من در سه جلسه آن حضور داشتم و شاهد بودم اگر آن جمع‌بندی‌ها به‌اجرا می‌رسید، بسیاری از مشکلات حل می‌شد. در دور جدید می‌خواهیم مسائل مختلف آن دوره را اجرایی کنیم.

برنامه وزارت کشور برای برخورد با پدیده اجاره کودکان از سوی خانواده‌ها

رئیس سازمان امور اجتماعی با اشاره به مسئله کودکان کار عنوان کرد: تلاش‌هایی که از اواخر دولت شهید ریسی صورت گرفته انصافاً تلاش‌های موثری بوده است. با وجود همه این تلاش‌ها متاسفانه همچنان با این پدیده مواجه هستیم و یک بخش آن به مسئله معیشتی خانواده‌ها برمی‌گردد. بعضی از خانواده‌ها به این دلیل کودک را وارد به‌کار می‌کنند. ماشاودی را در اختیار داریم که خانواده‌نیاز به مسئله معیشتی ندارد و کودک را به یک گروه اجاره می‌دهد و در یک خانه زیرزمینی این کودکان را به کارهای خطرناکی وادار می‌کنند. در این زمینه به نیروی انتظامی و قوه قضاییه نیاز داریم و در سال ۱۴۰۴ یکی از مسائل ما مواجهه با چنین پدیده‌ای است.

وی ادامه داد: این کودکان کار بیمه و حقوق بالایی ندارند و برای کسانی که این کودکان را به‌کار می‌گیرند، درآمد خوبی دارد و اگر جلوی آن را نگیرند آمار بیشتر خواهد شد. اما نسبت به اواخر سال ۱۴۰۳ خیلی کاهش پیدا کرده است؛ اتباع غیرایرانی هم ممکن است به‌صورت کودک‌کار در ایران فعالیت کنند؛ دستاوردهای خوبی در این راستا داریم.

رئیس سازمان امور اجتماعی با اشاره به دیگر آسیب‌های اجتماعی و اقدامات این سازمان در خصوص کاهش آمارها گفت: باید اعتراف کنیم در حوزه اجتماعی در کشور آنگونه که باید تلاش نکردیم؛ از سال ۹۴ تا ۹۵ با ورود مقام معظم رهبری وضعیت مشهود شد. با وجود تلاش‌ها آنگونه که باید با خطر موجود مواجه نشدیم و راهکارها را به‌کار نگرفتیم. بخشی از آن به برخورد منفعلانه با این پدیده برمی‌گردد. وی با بیان اینکه سبک زندگی نیز به دلایل مختلف دستخوش تغییر شده و دنیا با این پدیده مواجه شده است، ادامه داد: مهم‌ترین دلیلش فضای مجازی است و امروز خانواده‌ها مثل ۵۰ سال پیش نیست و مرجعیت خانواده نسبت به قبل کاهش پیدا کرده است.

خیلی از جوانان گل راماده مخدر نمی‌دانند و از آثار و عواقب آن آگاه نیستند

بطحایی اضافه کرد: در حوزه آموزش و پرورش فرزندانمان را برای مواجهه با آسیب‌ها آماده نکرده‌ایم و نباید در حال تغییر است؛ اما بچه‌های ما این‌آماجگی را ندارند. اگر وارد گروه جوانان ونوجوان شوید، خیلی از آن‌ها گل راماده مخدر نمی‌دانند و از آثار و عواقب آن آگاه نیستند. نمی‌دانند سیگار چه آثار مخربی دارد و اتفاقات حوزه آسیب‌های اجتماعی را نمی‌شناسند. ما یاد نگرفتیم چگونه نشاط و شادی را در زندگی خودمان تقویت کنیم و آستانه تحمل مان به شدت پایین آمده است.

«شهروند» از نقش تعطیلی‌های پی‌درپی در افت کیفیت آموزش گزارش می‌دهد

کیفیت تحصیلی پشت‌درهای بسته کلاس‌ها

زودتر و درمیانه شهریور به مدرسه بروند. اما پس از یک دوره کوتاه اجرا، با مخالفت زیاد دانش‌آموزان و معلمان با آن، با تصویب سه‌فوریتهی مجلس غیرقابل اجرا تشخیص داده شد. به گفته کارشناسان در آن زمان تعطیلات اجباری زمستانی مانع از این می‌شود که بسیاری از دانش‌آموزان در روند عادی آموزش شرکت کنند ضمن آنکه این وقفه‌ها می‌تواند موجب از دست رفتن تدریجی محتوای درسی، کاهش انگیزه و حتی افت سطح یادگیری نیز خواهد شد.

شکاف علمی با تعطیلی مدارس!

همانطور که گفته شد تعطیلی مدارس در روزهای آلوده می‌تواند موجب مواجه شدن دانش‌آموزان با شکاف‌های علمی شود که این مسأله می‌تواند در طولانی مدت منجر به عقب‌ماندگی تحصیلی آنان شود، چه بسا چندی پیش بود که رضوان حکیم‌زاده، معاون آموزش ابتدایی وزیر آموزش و پرورش اعلام کرد: «۴۰ درصد کودکانی که وارد مدرسه می‌شوند، به فقر یادگیری دچار هستند.» «موضوعی که حجت‌... بنیادی، پژوهشگر آموزش و پرورش هم به آن اشاره می‌کند و می‌گوید: «تعطیلی مدارس روی کیفیت آموزش و رتبه جهانی ما در مطالعات تیمز و پرلز اثر می‌گذارد. با این حال ما هنوز پژوهش دقیق و شفافی که بتواند ارتباط و سهم تعطیلی مدارس در آلودگی هوا را اعلام کند، ارائه نکرده‌ایم. این‌که تعطیلی مدارس چه سهمی در کاهش آلودگی هوا دارد.»

یک تصمیم منطقی

حالا اما به نظر می‌رسد که تمام این پیش‌بینی‌ها محقق شده باشد چرا که آموزش و پرورش اعلام کرده که می‌خواهد برای ۶۰۰ هزار دانش‌آموزی که در آزمون‌های ابتدایی نمره خوبی نگرفته‌اند کلاس‌های جبرانی برگزار کند. محمدرضا نیک‌نژاد، معلم و کارشناس آموزش، در گفت و گو با «شهروند» می‌گوید: واقعیت این است که تعطیلی‌های ۵۰ – ۶۰ روزه در بین ۲۰۰ روز فعالیت تحصیلی اصلاً رقم قابل اغماضی نیست و بعید است که در تاریخ آموزش جهان – به جز در زمان کرونا – چنین اتفاقی رخ داده باشد. در واقع ما یک چهارم کل زمان آموزش یکساله را از دست دادیم. وی ادامه می‌دهد: این مسأله بخصوص برای دبستانی‌ها و مقاطع تحصیلی پایه تأثیرات منفی بیشتر و درازمدت‌تری را به همراه دارد. چون اصولاً از جمله اصلی‌ترین اهداف آموزشی دوره دبستان، خواندن و نوشتن و حساب کردن و جامعه‌پذیری است.

حالا حتی اگر بخواهیم بپذیریم که بخش پرورشی و جامعه‌پذیری بچه‌ها با این حجم از تعطیلات چندان تحت تأثیر قرار نمی‌گیرد اما، نمی‌توانیم منکر آن شویم که با این رویه آموزش مهارت‌های خواندن و نوشتن و حساب به شدت تحت تأثیر قرار می‌گیرد کم‌اینکه در زمان کرونا نیز چنین شاهد چنین تجربه‌ای بودیم، الان

[حمید رضا خالدي] سال گذشته نیز به لطف سرما و آلودگی هوا و ناترازی انرژی، بارها کارخانه‌ها و تولیدکنندگان و البته مدارس، تعطیل شدند. در همین راستا بارها در مورد خسارت‌های مالی واحدهای تولیدی به خاطر قطعی‌های برق صحبت شده است ولی آنچه که تاکنون کمتر به آن پرداخته شده، خسارت‌های ناشی از تعطیلی مدارس بر روی کیفیت آموزش دانش‌آموزان است. موضوعی که به نظر می‌رسد حالا چنان پررنگ شده که آموزش و پرورش را وادار به برگزاری کلاس‌های جبرانی برای ۶۰۰ هزار دانش‌آموزی کرده است که در آزمون‌های ابتدایی نمره خوبی نگرفته‌اند. در همین خصوص این وزارتخانه اعلام کرده که تعطیلات مختلف باعث اتلاف حدود ۴۰ درصدی ساعت آموزش در مدارس کشور می‌شود.

هم بچه‌های آن زمان، در مقاطع اول و دوم متوسطه مشغول تحصیل هستند و به خوبی شاهد هستیم که چقدر کیفیت تحصیلی آن‌ها پایین است!

وی درباره عقب افتادگی تحصیلی در اثر تعطیلی‌ها بیان کرد: وقتی صحبت از آموزش آنلاین می‌شود، به این معناست که معلم‌ها مجبور هستند برای جبران زمان از دست رفته، دروس را با سرعت بیشتری به صورت مجازی برای دانش‌آموزان شان تدریس کنند . مسلم است که در این شرایط دقت و کیفیت کار آسیب می‌بیند و بسیاری از این بچه‌ها که سرعت یادگیری متفاوتی دارند، در این میان نمی‌توانند به خوبی دروس را یاد بگیرند. از سویی امکانات آموزشی نیز به‌طور عادلانه در کشور توزیع نشده که این امر، با تعطیلی‌ها بیشتر خود را نشان می‌دهد.

نیک نژاد با اشاره به تجربه آموزش در کشور فنلاند می‌گوید: همانطور که می‌دانید مردم این کشور در بخش‌های سرد قطبی زندگی می‌کنند که گاهی تا ۳- ۴ متربرف در آن‌ها می‌بارد اما مدارس آن‌ها هیچ‌گاه تعطیلی نمی‌شود. فقط تعطیلات کریسمس در کشورهای غربی طولانی خواهد شد. در واقع آموزش برای کشورهای توسعه یافته تعطیل پذیر نیست ولی در کشور ما، آموزش اولویت ندارد. آماري هم که اخیراً در تیمز منتشر شد نشان داد کیفیت آموزش سقوط کرده است. وی با ذکر اینکه دلیل اصلی چنین چالشی در نظام آموزش کشور، کم اهمیت بودن آموزش در سیاست‌های دولت‌هاست می‌گوید: در دوران کرونا نیز گفته شد که می‌خواهند برای دانش‌آموزانی که از لحاظ درسی ضعیف هستند، دوره‌های جبرانی بگذارند. اما این اتفاق نیافتاد چون بودجه آن را نداشتند. الان نیز بعید است که چنین دوره‌هایی برگزار شود. البته این مسأله تقصیر مسئولان آموزش و پرورش نیست بلکه اصولاً آن‌ها بودجه‌ای ندارند که بخواهند چنین دوره‌هایی را برگزار کنند. حتی اگر بودجه نیز به آن اختصاص پیدا کند، از آنجای یک آموزش در اولویت نیست، نمی‌تواند موفق عمل کند.

اما راهکار برون رفت از این چالش آموزشی چیست؟ سؤالی که نیک نژاد در پاسخ به آن می‌گوید: باید در شیوه نگاهمان به آموزش تغییراتی اساسی رخ دهد. مثلاً چرا باید معلم کلی وقت بگذارد و محتوا تولید کند تا در کلاس‌های آنلاین تدریس داشته باشد؟ از سوی دیگر بسیاری از معلمان انگیزه و علاقه‌ای برای اضافه کاری ندارند. ضمن آنکه در این مورد ما با یک تناقض جدی مواجه هستیم؛ اگر مدعی هستیم که حضور دانش‌آموزان در مدارس و در زمان آلودگی می‌تواند منجر به آسیب جسمی شود اما اگر نباید از یاد برد که اگر این دانش‌آموز به مدرسه نرود، مسلماً آسیب ذهنی می‌بیند. بنابراین باید نگاه و دیدگاه همان را نسبت به آموزش عوض کنیم تا بتوانیم به جای تعطیلی‌های پی‌درپی مدارس، چاره‌ای دیگر بیاندیشیم و در عین حال به دنبال بالابردن کیفیت باشیم.

کاهش مستمر نرخ پشتیبانی صندوق بازنشستگی کشوری

صندوق برای عمل به تعهدات خود برای بازنشستگان کنونی خود چه برنامه‌ریزی دارد، نیز اینطور توضیح داد: در حال حاضر وارد گفتگوهایی با دولت شدیم که چطور با کمترین نارضایتی و هزینه و تاخیر، همه تعهدات این صندوق تا آخرین نفر را پرداخت کنیم. این گفت‌گوها با دولت ادامه دارد و حتماً به نتیجه خوبی خواهیم رسید. مدیرعامل صندوق بازنشستگی کشور در توضیح

بیشتر این تصمیم گفت: معمولاً نسبت پشتیبانی در صندوق‌های بازنشستگی نباید از ۵ کمتر باشد، وگرنه صندوق‌ها کارکرد خود را به عنوان صندوق از دست می‌دهند. نرخ پشتیبانی صندوق بازنشستگی کشوری نیز طی ۱۵-۲۰ سال گذشته به‌طور مستمر کاهش یافته است و دلیل مهم آن این است که از حدود ۱،۵ دهه پیش ورودی به صندوق بسته شده است، یعنی هیچ عضو جدیدی به صندوق ملحق نشده و همه استخدام‌های جدید نیز به بیمه‌پرداز سازمان تامین اجتماعی و یا برخی صندوق‌های دیگر تبدیل شده‌اند.